

Motion till riksdagen
2005/06:Ju510

av Helena Höij m.fl. (kd)

Trygghet i Stockholms län

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	2
Trygghet i hela landet.....	2
Stockholm – en utsatt region.....	3
Stora evenemang urholkar resurserna	4
Stockholm behöver näropoliser.....	4
IT-satsningar inom polisen.....	5
Insatser mot unga brottslingar.....	5
Ökad rekrytering	7

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökade ekonomiska resurser till Polismyndigheten i Stockholms län.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att närpolisreformens intentioner kan uppfyllas i Stockholms län.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning av polisens organisation och styre.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillskott av modern IT-utrustning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder mot ungdomsbrottslighet.

Trygghet i hela landet

Kristdemokraterna anser att samhällsmedborgaren ska garanteras trygghet, säkerhet och ett väl fungerande rättsväsende. Den enskilde ska kunna lita på lagstiftningen och på myndigheterna. Rättstryggheten och rättssäkerheten kräver ett kvalificerat och effektivt rättsväsende som präglas av ett medborgarperspektiv. Instrumenten för en fungerande rättsstat måste därför tilldelas tillräckliga resurser och tillfredsställande kompetens.

Polisens uppgift är att snabbt kunna ingripa när liv, hälsa eller värdefull egendom är i fara. Dessutom måste brott kunna utredas skyndsamt och på ett rättssäkert sätt. Detta är av fundamental betydelse för allmänhetens förtroende för polisen. Om polisen inte klarar sina uppgifter ifrågasätter många om de verkligen kommer att kunna få den hjälp de behöver om de utsätts för ett brott och det finns risk för att allmänhetens benägenhet att anmäla vissa brott minskar. Polisen har för lite resurser och strukturen stämmer inte med behoven.

Alltfler polisiära uppgifter, såsom brottsbekämpning och ordningshållande, överförs till den privata bevakningsbranschen – ett slags smygprivatisering av polisen. Socialdemokraterna på regeringsnivå har nedmonterat rättssäkerheten genom att ge otillräckliga polisresurser till storstäderna. Socialdemokraterna i Stadshuset är medskyldiga när de ersätter poliser med privata väktare i stället för att gå till Rosenbad och kräva större polisresurser till Stockholm. Utvecklingen innebär att monoopolet för våldsanvändning suddas ut och att den som har resurser skaffar sig säkerhet medan den som saknar ekonomiska medel sätts på undantag.

Resursbristen är stor i hela landet, men utan tvivel har Stockholm drabbats mycket hårt. Resursfördelningen mellan länspolismyndigheterna har visat sig utfalla mycket negativt för Stockholms läns del. Alltför stor del fördelas efter befolkningstal, inte efter faktiska brottsuppgifter. Det är nu oerhört angeläget

att resurserna till brottsbekämpning ökar, men också att fördelningen av resurserna länen emellan ses över.

Stockholm – en utsatt region

Enligt Brottsförebyggande rådet har antalet anmälda brott i Stockholms stad ökat med 3 000 under första halvan av 2005, trots att Socialdemokraterna lovade att en bred satsning på trygghet och säkerhet skulle genomföras. I Stockholm blir bara vart fjärde brott uppkädat. Det är den sämsta siffran i landet. En del i siffran har sina orsaker i att det är svårare att utreda brott i storstäder än i mindre orter. Samtidigt som dessa siffror publiceras konstaterar polisen i sin egen verksamhetsrapport att ungdomsbrottsligheten förväntas öka, alkoholkonsumtionen förväntas öka, tillgången till narkotika öka och mängdbrottsligheten kommer att öka. När alkoholkonsumtionen stiger kan man förvänta sig en ökning av antalet misshandelsfall. I ca 80 procent av alla misshandelsfall är förövaren alkoholpåverkad. Flera mycket våldsamma värdetransportrån har under sensommaren och hösten 2005 satt fokus på en mycket otäck typ av brottslighet. Det är bara en tidsfråga innan någon får allvarliga fysiska skador eller till och med dödas under liknande rån.

I samma verksamhetsplan visar polisen på andra problem som är förknippade med Stockholms län. Kulturella skillnader och segregation ställer ökade krav på polisen att på ett trovärdigt sätt ge service åt alla medborgare. Att arbeta mot kriminalitet i områden där trovärdigheten för polisen minskar är mycket svårt. Anmälningens benägenhet minskar, viljan att vittna minskar och man riskerar att få en situation där hela områden förlitar sig mer på den egna lagen än den som polisen är satt att upprätthålla.

Stockholms län är med svenska mått mätt ett stort turistmål. Dessutom finns i Stockholms län några av östra Sveriges största och viktigaste hamnar och flygplatser. Detta ställer stora krav på polisen. De stora infartslederna från östra Europa används i stor utsträckning också av kriminella kretsar. Människohandel är vardag för polisen i Stockholm. Nästan alla kvinnor som på ett eller annat sätt tvingas till prostitution på någon av de dolda bordellerna i Sverige kommer från någon av de baltiska staterna eller Ryssland och har på sin väg hit passerat Stockholm.

De kriminella bildar allt oftare större och mer omfattande nätverk. Nätverken liknar mer eller mindre företag till sin struktur. Dessa nätverk har ofta en omfattande verksamhet som sprider sig över flera områden såsom människohandel, grova rån, beskyddarverksamhet, ekonomisk brottslighet, narkotikahandel m.m. I och med strukturen och de allt mer öppna gränser som Sverige har mot olika länder har det blivit allt viktigare för polisen att katalogisera och följa brottsmisstänkta rörelsemönster. I synnerhet Stockholmsområdet är infekterat av olika gängbildningar som ägnar sig åt kriminell verksamhet. Stockholms geografiska placering, den relativt stora befolkningen samt förekomsten av segregerade områden där lokala insatser inte är nog för att hindra

Fel! Okänt namn på

en otäck utveckling av brottsligheten ställer särskilda krav på polisens arbetsmetoder och tänkande.

Utvecklingen oroar och understryker behovet av en bättre fungerande polisverksamhet. I Stockholms län är andelen brott avsevärt mycket högre än vad som motsvaras av befolkningen. Vi anser att det faktiska behovet måste ges större tyngd vid fördelningen av resurserna över landet.

Stora evenemang urholkar resurserna

Stora evenemang bidrar till regionens utveckling och det är positivt, både ur ett Stockholms- och ur ett nationellt perspektiv, att Stockholm får vara värd för fler och fler stora evenemang. Det kan vara konserter och idrottstävlingar men även konferenser, som av olika skäl kräver förstärkta polisinsatser. Även stora evenemang i andra delar av landet urholkar Stockholmspolisens resurser. Detta blir sten på börda för Stockholmspolisen, som oräknat dessa evenemang har uppgifter som kräver större resurser än vad polisen förfogar över. Det borde vara självklart att en sådan ökad belastning på Stockholmspolisens verksamhet ges stöd, både långsiktigt, där bemanningen i Stockholm får öka, men också kortsiktigt, så att polisens kostnader vid extra insatser ersätts.

Stockholm behöver närpolis

I det lokala arbetet har många kommuner lyft fram behovet av en utvecklad närpolisverksamhet, inte minst i brottsförebyggande syfte. För att uppnå en verkligt effektiv lokal brottsbekämpning måste en rak kommunikation och ett effektivt samarbete skapas mellan å ena sidan polisen och å den andra kommunen, som redan svarar för så centrala brottsförebyggande instrument som socialtjänst, skola och boendeplanering. Kristdemokraterna i Stockholms stad vill ta ytterligare ett steg för att fördjupa samarbetet genom att bygga upp en central bevakningscentral med samordnad kameraövervakning av stadens mest brottsbelastade och otrygga offentliga platser. Från den centralen kan polis, räddningstjänst, ordningsvakter m.fl. få säker information och sekundsnabba larm när man behöver skicka hjälp till pågående händelser på de övervakade platserna.

Närpolisreformen infördes 1994 efter ett riksdagsbeslut. Då indelades Stockholms län i 60 närpolisdistrikt. Närpolisverksamheten i Stockholm har haft stora problem. Flera av närpolisstationerna i Stockholm har slagits samman för att spara pengar. Syftet med närpolisreformen var att polisen skulle ha ett avgränsat geografiskt ansvar och finnas nära invånarna. Stora bostadsområden och storstadens anonymitet innebär i sig minskad risk för upptäckt. För att motverka detta är det särskilt viktigt att polisen finns och verkar lokalt. Otillräckliga budgetmedel och obesatta tjänster har urholkat polisens möjlig-

heter att leva upp till målet att verka lokalt, där poliserna känner området och många av de boende i området känner poliserna.

Inte minst det viktiga arbetet bland unga blir starkt åsidosatt när närpolis-resurserna nyttjas till uttryckningsverksamhet, utredningsarbete och annat polisarbete. Att bekämpa vardagsbrottslighet och arbeta brottsförebyggande orkar och hinner poliserna inte med.

Alltfler medborgare uttrycker en stark oro över att polisen inte syns och inte finns till hands i den egna kommunen och i bostadsområdet. Det är därför diskussioner om kommunalisering av polisen förs allt oftare inom Stockholmsregionen. När polisen inte kan uppfylla medborgarnas krav på trygghet, säkerhet och ett fungerande rättsväsende kommer försäkringsbolag och ordningsvakter att ta över en del av polisens arbetsuppgifter i framtiden. Detta kan ses som ett komplement till polisen men också som ett underkännande av förtroendet för densamma. Polisen har för lite resurser och stora strukturproblem. På sikt finns det en risk att bilden av polisens roll som myndighet för alla medborgare suddas ut. Att villaområden organiserar övervakning och skydd genom att anlita bevakningsföretag måste ses som ett misslyckande för den förda rättspolitikerna och inte som en modell för framtiden.

Närpolisreformen var ett bra beslut, och modellen måste få resurser i Stockholmsregionen för att fungera och utvecklas enligt riksdagens intentioner. Kristdemokraternas mål är minst en närpolis per 1 000 invånare, vilket motsvarar närmare 9 000 närpolis. Vi anser också att frågan om hur polisen kan få en organisation som har lokal förankring och där det är tydligt för medborgarna hur ansvaret för polisens organisation och resurser ser ut behöver ses över och utredas. Detta bör ges regeringen till känna.

IT-satsningar inom polisen

Idag arbetar polisen med flera olika datasystem. Ett arbete pågår för att sammanfoga systemen så att det blir lättare att följa upp ärenden. I ett första steg kommer trafikpolisen att utrustas med mobila system för avrapportering för att minska pappersarbetet. Projektet bör ges kraft att så snart som möjligt ge även andra poliser denna möjlighet. Vidare bör pengar anslås för att ge möjlighet att på sikt byta ut alla äldre IT-system som är i drift.

Detta bör ges regeringen till känna.

Insatser mot unga brottslingar

Idag får inte längre skolorna i Stockholm besök av en polis vilket vi kristdemokrater beklagar. För att vi ska kunna stävja den uppåtgående spiralen av brott är förebyggande arbete en viktig ingrediens. Det gäller allt från att trafikpolisen hinner titta till barnens cyklar och samtidigt lära ut enkla trafikregler till att barnen av en polis får lära sig vikten av lag och ordning. Naturligt-

Fel! Okänt namn på

vis är detta också ett ansvar för föräldrar och lärare men man ska inte underskatta de signaleffekter som fås i kontakten med en polis.

Unga kriminella ingår numera ofta i gäng. Det finns vissa likheter med de maffialiknande bildningar som finns hos vuxna kriminella. De yngsta medlemmarna är runt tio till tolv år gamla. De unga gängen ägnar sig ofta åt brottslighet som drabbar andra unga. Även unga människor har idag väldigt stöldbegärliga föremål såsom mobiltelefoner, märkeskläder och kontanter. Unga kriminella fortsätter ofta sin karriär med grövre brottslighet. I all synnerhet om samhället inte reagerar och får bort de unga kriminella från den invanda miljön och kamratkretsen som har brott som gemensamt intresse. Ju längre tid det tar innan samhället reagerar dess värre kommer brottsligheten som den unga människan ägnar sig åt att bli. Genom att varje brott redovisas för gänget och poängsätts får ungdomarna efterhand allt fler hållhakar på varandra vilket ska minska risken för att någon avslöjar verksamheten för polisen eller någon annan vuxen.

För närvarande råder också en stor brist på polisresurser för att följa upp ungdomsbrott i Stockholmsregionen. Resursbristen har fått många och mycket negativa konsekvenser.

Socialdemokraterna lovade att ett åtgärdsprogram för snabbare reaktion skulle presenteras efter sex månader. Men ännu har inget hänt. Många av stadsdelarna bryter mot stadens egna riktlinjer om snabba åtgärder. Ungdomsgängen kan härja ostört då många brott aldrig utreds, och om de utreds är handläggningstiden så lång att vittnen drar sig ur. När grövre brott anmäls, t.ex. narkotikabrott, kan det ta flera månader innan någonting händer. Åtal skall väckas inom sex veckor men det sker inte. Ungdomar under 15 år som begår brott ska överlämnas till socialtjänsten, men kontakterna mellan socialtjänsten och polisen fungerar inte alltid som den bör, sannolikt till stor del på grund av resursbrist på båda håll.

Kristdemokraterna anser att handläggningen av ungdomsbrotten måste prioriteras. Den ökade brottsligheten bland unga människor måste mötas med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Särskilt viktigt är en snabb reaktion från samhällets sida. Snabba insatser krävs exempelvis genom närpolisverksamhet, samarbete mellan polis, socialtjänst och då det gäller unga människor skola och föräldrar samt väl fungerande ungdomsrotlar. I de kommuner där samarbete kring ungdomsbrottslighet finns mellan polis, skola och föräldrar har utvecklingen varit positiv. För det förebyggande arbetet behövs särskilda resurser för området.

Också åklagarmyndigheten och polisen bör ha ett djupare samarbete, speciellt vad gäller ungdomsbrottsligheten. Vad gäller Kristdemokraternas förslag att inrätta en särskild ungdomsdomstol hänvisar vi till vår motion *Inrätta en ungdomsdomstol*. Det skulle bidra till att snabbare stävja ungdomsbrottsligheten.

Detta bör ges regeringen till känna.

Ökad rekrytering

Rekryteringen måste öka i snabbare takt. I dag finns drygt 16 000 poliser i hela landet. Det skulle behövas minst 20 000 för att klara verksamhetsmålen, enligt Rikspolisstyrelsen. Fram till 2010 kommer minst 5 till 500 poliser att pensioneras. Hög medelålder och pensionsavgångar innebär att behovet av nyrekrytering är mycket större än vad den politiska majoriteten vill medge. Vi anser att det behövs en närpolis per 1 000 invånare.

Stockholm är en starkt internationaliserad stad. Många har rötter inte bara i Sverige, utan i Europa eller i andra kontinenter. Detta är en styrka för Stockholm som region, men också något som måste få genomslag i hela samhället. Polisen får inte vara undantagen. Genom att öka andelen invandrare i poliskåren ökar möjligheterna till en naturlig kontakt mellan polisen och medborgarna. För invandrargrupper kan också poliser med liknande invandrarbakgrund fungera som förebilder och lättare skapa förtroende för polisens arbete.

Stockholm den 30 september 2005

Helena Höij (kd)

Stefan Attefall (kd)

Mats Odell (kd)

Peter Althin (kd)

Inger Davidson (kd)

Ingvar Svensson (kd)